

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

Suunnitelman mukaan toimenpiteiden määrityksessä ja valinnassa keskeisinä arviointitekijöinä ovat olleet toimenpiteiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus. Toimenpidekokonaisuus on laaja ja sisältää paljon vaikuttavuudeltaan erilaisia toimenpiteitä. Kokonaisuutta arvioiden ne vaikuttavat olevan vaikuttavia ja toteuttamiskelpoisia; tosin tämä edellyttää osin huomattavaakin taloudellista panostusta ja toimenpiteiden vaikuttavuuden jatkuvaa seurantaa.

Ehdotusluonnoksessa kiinnittää huomiota maankäytön suunnittelun (maankäyttö ja rakennuslaki) puuttuminen kansallista lainsäädäntöä koskevasta osasta. Suunnitelman jatkovalmistelussa on tarpeellista huomioida eri toimenpiteiden mahdolliset liittymäkohdat maankäytön suunnittelujärjestelmään ja maankäytön suunnittelun vaikuttavuus välillisesti maankäyttösektoriin ja sen tuottamiin ilmastovaikutuksiin.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä lähtökohtia suunnitelman toimeenpanossa. Hyväksyttävyyteen ja oikeudenmukaisuuteen voitaneen osaltaan vaikuttaa riittävällä, monipuolisella ja kohdennetulla informaatiolla. Erityistä huomiota tulisi tässä yhteydessä kohdentaa maankäyttösektorin erityispiirteisiin liittyvien epävarmuustekijöiden käsittelyyn.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Vesienhoidon yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, ettei pinta- ja pohjavesien tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä (laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 1299/2004). Ilmastosuunnitelman luonnoksen vaikutusten arvioinnissa todetaan,

että ”Alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikutukset pintavesiin voivat olla merkittäviä. Toimenpiteiden mahdolliset negatiiviset vaikutukset olisivat todennäköisesti ainakin keskipitkiä ja melko pysyviä, mutta ne kertyvät ja aiheuttaa erittäin negatiivisiakin vaikutuksia paikallisesti”. Vesienhoidon tavoitteisiin ja maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden valmisteluun sisältyy selvää ristiriitaisuutta. Tämän vuoksi maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteiden valintaan ja toimenpiteiden pintavesien tilaan aiheuttamien vaikutusten minimoimiseen.

Kohdan 7.2.4 Maankäytön muutosmaksun käsittelyä vaikutusarvioineen (mm. taloudelliset vaikutukset) olisi hyvä täydentää suunnitelman jatkovalmistelussa. Tämä on tärkeä asia muun muassa voimakkaasti lisääntyvän uusituvan energiantuotannon kannalta. Tulee myös huomata, että tuulivoima- ja aurinkovoimarakentaminen aiheuttaa metsäkatoa, ei pelkästään varsinaisella energiantuotantopaikalla, vaan myös mahdollisesti tarvittavien uusien tieyhteyksien vuoksi sekä sähkönsiirron tarvitseman voimajohtoverkon vahvistamisen ja uusien voimajohtojen (avoimet johtokäytävät) tarpeen vuoksi.

Toimenpiteiden kustannusvaikutukset olisi hyvä tuoda esille maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpiteiden (asiakohta 7) kohdalla, ei pelkästään erillisessä raportissa.

Maan alueellisten erityispiirteiden ja alueellisten näkökulmien esille tuomisen tarpeellisuuden vuoksi olisi tärkeää saada tulevaisuudessa tietoa maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman seurannasta myös maakuntatasolla.

Kainuun liitto Kirjaamo
Kainuun liitto - Alueidenkäyttö/ Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja